



Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 228g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 1 alin. (4)
și a unor prevederi din articolul 145 alin. (2)
din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012

*(regulile de aplicare a dispozițiilor Codului de procedură civilă în
procedura de insolvență (nr. 2) și circumstanțele de repunere în termen a
cererii de admitere a creanțelor (nr. 2))*

CHIȘINĂU
2 aprilie 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea dnei Maria Arhir, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 29 octombrie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 2 aprilie 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 1 alin. (4) și a textului „dacă [...] termenul de înaintare a creanțelor nu este respectat din cauza unor circumstanțe legate de persoana creditorului” din articolul 145 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl Valentin Strogoteanu, administrator al SRL „Metropolis City”, în dosarul nr. 2i-1020/2023, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de domnul judecător Gheorghe Mîțu, pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Printr-o hotărâre din 27 martie 2024, Judecătoria Chișinău a intentat procesul de insolvență în privința SRL „Reinvest 24 Grup”, a numit un administrator al insolvenței și a fixat termenul pentru înregistrarea cererilor de înaintare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor și pentru desfășurarea ședinței de validare a creanțelor.

4. Prin Încheierea din 10 iulie 2024, Judecătoria Chișinău a dispus trecerea în procedura de faliment a *Reinvest 24 Grup*.

5. La 3 iulie 2024, *Reinvest24 OÜ* a înaintat o cerere prin care a solicitat repunerea în termen a cererii de admitere a creanțelor asupra patrimoniului *Reinvest 24 Grup*.

6. La 22 septembrie 2025, dl Valentin Strogoteanu a ridicat, în interesele *Metropolis City*, excepția de neconstituționalitate a textului „dacă [...] termenul de înaintare a creanțelor nu este respectat din cauza unor circumstanțe legate de persoana creditorului” din articolul 145 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012. La 8 octombrie 2025, dl Valentin Strogoteanu a ridicat

și excepția de neconstituționalitate a articolului 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

7. Printr-o încheiere din 16 octombrie 2025, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis, în acest sens, o sesizare la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26

Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor,

protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

9. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 1

Scopul și domeniul de reglementare

„[...]

(4) Procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.”

Articolul 145

Înaintarea tardivă a creanțelor

„[...]

(2) La cererea întemeiată a creditorului, în cazuri excepționale, **dacă** instanța de judecată care examinează procesul de insolvență constată că **termenul de înaintare a creanțelor nu este respectat din cauza unor circumstanțe legate de persoana creditorului** sau de obiectul creanței ori dacă nu s-a respectat procedura de notificare a intentării procesului, instanța de insolvență repune, prin încheiere, în termen cererea de admitere a creanțelor.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că nu sunt clare regulile de aplicare a dispozițiilor articolului 145 din Legea insolvenței în raport cu articolul 116 din Codul de procedură civilă într-o cauză în care se judecă o cerere privind repunerea în termenul de depunere a cererii de admitere a creanței. Autorul invocă că lipsa de claritate a legii permite instanței să stabilească în mod arbitrar care normă este aplicabilă în fiecare caz separat. Din aceste considerente, autorul susține că Curtea trebuie să stabilească sfera de aplicare a articolului 116 din Codul de procedură civilă și a articolului 145 din Legea insolvenței.

11. Autorul mai afirmă că textul „circumstanțe legate de persoana creditorului” din articolul 145 alin. (2) din Legea insolvenței este imprevizibil și acordă instanței de judecată o marjă de apreciere excesivă. Autorul consideră că repunerea în termenul de depunere a cererii de admitere a creanțelor pe baza prevederilor contestate afectează stabilitatea procedurii, predictibilitatea masei credale și favorizează în mod neîntemeiat un creditor care nu și-a exercitat diligent drepturile sale în termenul stabilit, în defavoarea celorlalți creditori, ale căror drepturi sunt afectate. Astfel, aplicarea normei criticate contravine principiului securității juridice și principiului egalității

participanților la procesul de insolvență, deoarece protejează excesiv o categorie de creditori și afectează drepturile celorlalți participanți la procedură.

12. În opinia autorului sesizării, prevederile contestate contravin articolelor 7, 16, 20, 23, 26, 54, 72 și 76 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolvenței, ține de competența Curții Constituționale.

15. Curtea observă că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate este articolul 1 alin. (4) și textul „dacă [...] termenul de înaintare a creanțelor nu este respectat din cauza unor circumstanțe legate de persoana creditorului” din articolul 145 alin. (2) din Legea insolvenței.

17. Curtea reține că prevederile contestate au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate, fiind pronunțate, în acest sens, Deciziile nr. 64 din 13 mai 2021 și nr. 23 din 16 februarie 2021. Pentru că această situație nu constituie un impediment pentru controlul de constituționalitate al aceluiași prevederi din perspectiva altor critici de neconstituționalitate, Curtea va verifica dacă sesizarea conține argumente noi sau dacă există circumstanțe de ordin general care să justifice o altă soluție privind admisibilitatea (DCC nr. 107 din 5 septembrie 2024, § 17; DCC nr. 155 din 5 decembrie 2024, § 15).

18. Așa cum rezultă din sesizare și încheierea instanței, în cadrul procesului de insolvență intentat, un creditor a formulat o cerere privind repunerea în termen a cererii de validare a creanțelor. Curtea admite că prevederile contestate ar putea fi aplicate la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

19. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental invocat de autor (DCC nr. 137 din 24 octombrie 2024, § 20).

20. În sesizare, autorul a afirmat incidența articolelor 7 (*Constituția, Lege Supremă*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul liber la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 26 (*dreptul la apărare*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*), 72 (*categoria de legi*) și 76 (*intrarea în vigoare a legii*) din Constituție.

21. Curtea a notat în jurisprudența sa că articolul 7 din Constituție comportă un caracter general și reprezintă un imperativ care stă la baza oricăror reglementări. Această normă nu poate fi invocată de sine stătător, ci numai în coroborare cu o altă prevedere din Constituție, care trebuie să fie aplicabilă. De asemenea, referitor la articolele 16 și 54 din Constituție, Curtea a reținut că acestea nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unei ingerințe în drepturile fundamentale (DCC nr. 9 din 5 martie 2024, § 26 și jurisprudența citată).

22. Cu referire la criticile de neconstituționalitate a articolului 1 alin. (4) din Legea insolvenței, Curtea observă că, în argumentele sale, autorul nu a demonstrat contrarietatea prevederilor contestate cu Constituția. Dimpotrivă, sub aparența unor critici de neconstituționalitate referitoare la neclaritatea și impredictibilitatea prevederilor contestate, care i-ar afecta accesul la o instanță, autorul solicită Curții să stabilească regulile de aplicare a articolului 145 alin. (2) din Legea insolvenței și a articolului 116 din Codul de procedură civilă în cauza sa. Curtea reiterează că interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale în situații concrete excedează controlului de constituționalitate și reprezintă o competență exclusivă a instanțelor de judecată (DCC nr. 129 din 11 septembrie 2025, § 29).

23. Cu referire la neconstituționalitatea unor prevederi din articolul 145 alin. (2) din Legea insolvenței, autorul sesizării a invocat că norma criticată este impredictibilă și acordă instanței de judecată o marjă de apreciere excesivă. Prin urmare, autorul pretinde încălcarea dreptului la un proces echitabil și a dreptului la apărare.

24. Sub acest aspect, Curtea reține că, în Decizia nr. 23 din 16 februarie 2021, a analizat dacă un creditor are garanții procedurale suficiente în cazul în care în cadrul aceleiași cauze de insolvență sunt formulate cereri de repunere în termen a cererilor de admitere a creanțelor. Totodată, Curtea s-a referit și la claritatea prevederilor contestate, din perspectiva articolului 23 din Constituție. În acest sens, Curtea a menționat că argumentele referitoare la neclaritatea noțiunii „creditor”, precum și la puterea discreționară a instanțelor de insolvență la aplicarea normei contestate sunt aspecte care vizează interpretarea și aplicarea legii și nu țin de competența Curții Constituționale (a se vedea §§ 27-29 din Decizie).

25. Având în vedere jurisprudența Curții și faptul că nu au intervenit elemente noi care să provoace reconsiderarea acesteia, atât soluția, cât și considerentele menționate în Decizia nr. 23 din 16 februarie 2021 rămân valabile și în prezenta cauză.

26. Cu privire la incidența articolelor 72 și 76 din Constituție, Curtea observă că autorul nu a argumentat caracterul contradictoriu al prevederilor contestate cu normele constituționale invocate. Astfel, Curtea subliniază că simpla enumerare a unor articole din Constituție nu reprezintă veritabile critici de neconstituționalitate. Curtea a stabilit că, dacă ar proceda la examinarea unei asemenea excepții de neconstituționalitate, s-ar substitui autorului acesteia în privința formulării unor critici de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu (DCC nr. 132 din 17 octombrie 2024, § 21).

27. Pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) lit. b), (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 1 alin. (4) și a textului „dacă [...] termenul de înaintare a creanțelor nu este respectat din cauza unor circumstanțe legate de persoana creditorului” din articolul 145 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl Valentin Strogoteanu, administrator al SRL „Metropolis City”, în dosarul nr. 2i-1020/2023, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 2 aprilie 2026

DCC nr. 61

Dosarul nr. 228g/2025